

NORD-BORNHOLMS UGEBLAD

Udgivet af et Interessentskab.
Ansvarshavende: Otto Gornitzka.
Telefon 74.
Trykt i Allinge Bogtrykkeri

Udgaaet i et Antal af 1800 Eksemplarer
til alle Hjem i Allinge-Sandvig,
Olsker, Rutsker, Rø og Klemensker.

Nr. 712

Freitag den 31. December 1926

14. Aarg.

Nytaar.

Der lyder i Natten og Mulmet
tolv dybe, og rungende Slag.
De lyder som Hug af en Økse,
der slaar det gamle i Kvag.
Dog rummer de Drøm og Skæbne,
thi se: naar det sidste har lydt,
da aabner vi Øjet og spejder,
og alt er isaget og nyt.

Da er det, som om i vort Hjerter
et Frø begynder at gro,
og ruged vi før over Tvivlen,
saa prøver vi alter at tro.
Vi vender vor Ryg til de Slunder,
der nu er forbi og forødt,
og hilser med stumme Løfter,
at Aaret paany bliver født.

Derude i Mulmets Kaabe
slumrer en vintervaad Jord,
men Dagen vil komme, da alle
dens skjulteste Spirer gror.
Og alle de Evner, vi gemmer,
skal spire, naar Tiden vil —
— Hver af os skal
møde sit Vaarbrud,
om kort eller længe til!

Nu sker det, det aarlige Under,
nu tier det tolvte Slag.
— Vi løfter vort Glans mod Lyset:
Velkommen, du kommende Dag!
Velkommen, du Kæde af Dage,
der en efter en skal dø . . . !
Maaske I gemmer

den lysende Lykke,
der slumrer endnu som et Frø!
Thoril Barfod.

Bornholmsk Folkeovertro.

Foruden Underjordsfolkene fandtes der overnaturlige Væsener af forskellig Art. Og Fyrsten for denne lyssky Hær var selve Fanden; han nævnes med Frygt og Bæven og optræder forholdsvis sjældent i de bornholmske Sagn.

Det siges, at han navnlig holdt til ved Vædesteder; hvor Vejene nu ved en Bro føres over den Aa, var der i gamle Dage et „Væ“, og der maatte man ved Nattetid være forsigtig, for Fanden sad paa Lur der, og naar han saa sit Snit, smuttede han op og satte sig bag i Vognen, var han først død, var det umuligt for Hestene at trække den, og saa maatte de blive paa Stedet, til det blev Dag. Men hvis Kusken turde gaa hen og se mellem Hestene, kunde han se den Oade sidde i Vognen; hvis han saa tog det ene Hjul af Vognen og lagde

det der, hvor Fanden sad, maatte Fanden springe ned og holde Vognen oppe, indtil Hjulet blev sat paa igen.

Saaledes hændte det engang for Ejeren paa Bidsensgaard i Olsker, da han passerede et Væ, at da han kom over, var det ham komplet umuligt at faa Hestene til at bevæge sig ud af Pletten. Han gik da foran Hestene og saa den Slemme sidde bag i Vognen; han tog da det ene Hjul og lagde det bag i Vognen, og saa kunde han køre videre igen. Da han kom hjem og fik spændt fra, kaldte han paa sine Karle, at de skulde komme, saa skulde de faa noget at se! Og de saa allesammen Fanden staa krumbojet under Vognen og holdt den oppe. Bonden tog saa Hjulet og satte det paa igen; i det samme slog der en Flamme ud i Gaarden, som om det hele stod i lys Lue — den Gamle har nok været gnaven!

Af andre overnaturlige Væsener fandtes en Mængde af lavere Rang: „Bobbatej“, „Rævadala“, „Brojnkjætter“ osv. Om de sidste gælder det, at de var Skræmmebilleder, og at derfor næppe nogen voksene troede paa dem. De var i alleregentligste Forstand Fantasi-væsener!

Navnet „Bobbæ“ har en halvt humoristisk Klang. Under dette sammenfattes paa Bornholm en Række Trolde, som i det mindste Voksne kun halvvejs tog alvorligt. De benyttedes i udstrakt Grad til at skræmme Børn med og Ordet Bobbæ svarer til det danske „Bussemænd“ (pudsigt nok gælder det samme „Bobbæ“ i Næsen!) „Bobbæ“ havde sin Plads paa skumle Steder, hvor man dels vilde holde Børnene borte fra, dels finde et Sted, hvis naturlige Egenskaber, Mørke og lignende, kunde bruges til at true dem med, naar de var uagtige.

En mere bestemt Form af de mere omfattende „Bobbæ“ var „Bobbækus“. Det var Bussemændene med bestemt Kendeord. Af ham fandtes ingen Dubletter.

Mod Vinter.

Spinkle Stjernestraler trænge gennem Rimens Parlellor,
dirrende som gyldne Streng
mellem Himmeldyb og Jord.

Og det klinger i de skarpe,
naalespidse Kuldegys:
hele Verden er en Harpe
skabt af Frost og Stjernelys.

— Hjertet isner, Hjertet springer
men i Nattens Klingekuld,
slaar min Sjæl med fine Vinger
i de blanke Strenges Guld.

Thor Lange.

Nissernes Hævn.

Julefortælling.

Det var Juleaften. Ude var det ganske mørkt, og inde i Stuen brændte kun et Par Julelys paa en Grangren, der var plantet i en Urtepotte. Børnene havde i Begyndelsen været glade for det svage Lys, men nu begyndte de to smaa at blive utaalmelige, fordi Ventetiden, blev saa lang. Mor var ved at gøre Juletræet i Stand, og Far havde saa meget at gøre med nogle mærkelige Pakker, der saa ud til at kunne indeholde mærkværdige Ting, men omsider blev Far dog færdig, tændte sin Pibe og satte sig i Lænestolen. „Aa Far“, sagde den lille Gerda, „Jens og jeg vil saa gerne høre en Historie, maa vi komme op paa dit Skød“. „Ja, men en rigtig lang en om Nisser“, bad Henrik, og saa satte de sig tilrette, og Far fortalte:

„Det var Juleaften ligesom i Aften, Klokken kunde vel være omkring ved 6. Maanen var ved at komme op, og Sneen lyste hvid og glitrende hen over Markerne, naar Maanen stjal sig igennem de hvide uldagtige Skyer. Alle Vegne saas Lys i Vinduerne, og undertiden lød glade Barnestemmer helt ud paa Vejen, hvor en lille Nissedreng skyndte sig af Sted, for at naa hjem i rette Tid. I Aften gik det ikke an at lege med Nabofamiliens Nissebørn, i Aften vankede der jo varm Risengrød hjemme paa Høloftet, og der plejede aldrig at være Mangel paa hverken Smør i det store Smørhul eller liden fed Mælk at dyppe i. Og i Aften var det netop hans Tur til at hente Risengrøden nede i det store Menneskekøkken, det var en Begivenhed, som ingen rigtig Nissedreng kunde lade gaa fra sig. Han skyndte sig hjem og afleverede det, han havde købt hos Nissekøbmanden, fik det store, røde Lørfad under Armen og gik ned i Køkkenet. Nej, hvor han blev forbavset, saa oplyst en Stue havde han aldrig set før, men han lod sig ikke mærke med noget og bad høfligt Kokkepigen om Julegrøden til Nissefamilien.

Nu var det netop Julen 1918, hvor der skulde afleveres Kort for at faa Ris, og enhver kunde nok bruge alt det, man kunde faa paa sine Kort. Derfor havde Manden sagt til Kokkepigen, at hun ikke maatte udlevere Grød til Nisserne,

da han og hans Familie sagtens selv kunde spise den Risengrød, de kunde faa. „Har du Kort med“, spurgte Kokkepigen „for ellers kan du ingen Grød faa“. „Kort“, spurgte Nissedrengen, „hvad er det for noget“. „Ja, det kan jo være dig det samme“, svarede Pigen gnaven, „du faar ingen Ting, se du hellere til at komme ud“. Og med den Besked maatte den grædende Nissedreng gaa hjem til sin Far paa Kostaldloftet. Men det kan nok være, at Nissefar blev vred, ikke

paa sin Dreng, for han kunde jo ikke gøre ved det, men paa Gaardmanden. „Det skal han faa betalt“, sagde Nissefar. „Nu gaar vi alle over til Nissekøbmanden, der vil de nok give os vor Julegrød, den kan vi ikke undvære, og saa beder vi dem om at følge med herover og

lave Fest“. Og det kan nok være, at der blev stor Forbavselse, da hele den talrige Nissefamilie traadte ind til Købmandens og bad om at faa deres Julegrød. De blev budt velkommen, og der var ingen smalle Steder, men nok af Grød og andre gode Sager, selv til en stor Flok Gæster. Da de havde spist sig mætte, fortalte Nissefar, hvorfor De var kommen og spurgte, om hele Købmandens Familie vilde følge med hjem og hævne sig paa Manden i Gaarden, fordi han ikke vilde unde Nisserne deres Julegrød. Saa blev der Jubel, for alle smaa Nisser vil forfærdelig gerne være med til at lave Fest. Saa gik Turen tilbage til Gaarden med de to Nissefædre og Nissemor foran, og derefter kom Nissedrengene og Nissepigerne med hinanden i Haanden, to og to i en lang Række, og netop som de kom hjem, slog Klokken 12. Alt var roligt og stille. Dyrene hvilede og Folkene sov efter en hyggelig Juleaften.

Pludselig blev der et ustyrligt Spektakel over hele Gaarden. Hundene gøede, Hestene stampede som rasende i Stenbroen, Køerne brølede, Svinene skreg, Hønsene kagtede, Ænder og Gæs flagrede skrigende om, og Madklokken ringede ustandselig.

I Dagligstuen ramlede den store Kakkellov ned med et Brag, og i Køkkenet og Spisekammer faldt alt Porcellæn og gik itu. Kasseroller og Gryder samt Komfurringene trillede ustandselig frem og tilbage

ude paa den lange Gang. Inde i Sovekamret gik Bunden af begge Sengene, og Manden og Konen kom styrtende ud i Stuen paa bare Ben for at se, hvad der var paa Færde. Hele Stuen var sort af Støv, Sod og Aske, og alle Konens fine Broderier var klippet op, og alle Sømme og Navne ligeledes. Hun begyndte at græde og troede, at Verden skulde forgaa, men da lød en dyb Røst henne fra Kakkellovnen: „Var det nu ikke bedre, om du havde givet os vor Julegrød?“ „Det er Nisserne“, sagde Konen, „der ser du, hvad der kommer ud af at lægge sig ud med dem“, „Er det Nisserne“, sagde Manden, „det kan jeg ikke tro, de kan da ikke saadan helt forhekse et Hus.“ „Jo, det er Nisserne“, sagde Stemmen igen, og den gamle Nissefar og Nissemor traadte frem, „der bliver ikke Ro i Gaarden, før du lover at behandle os godt igen.“ „Jamen hvad er det dog for et øredøvende Spektakel ude i Staldene“, sagde Manden. „Det er ogsaa os“, sagde Nissefar, „vi kildrer Hestene paa Benene, saa de ikke kan staa stille, Køerne brøler, fordi mine Drengene hele Tiden kører med Roebørnene, Grisene skriger, fordi de rasler med Svinespanden og rider paa Ryggen af de store Søer, Hunden hyler, fordi den er bleven fyldt med Lopper, kort sagt, alt dette bliver ikke bedre, førend du lover os at give os vor Julegrød igen ad Aare, og i Aar skal vi have den Nytaarsaften i Stedet for i Aften.“ — „Ak, kære lille Mand“, sagde Konen, lad os dog slutte Fred med Nisserne, de gør jo ellers ingen Fortræd.“ „Men hvem skal saa rydde alt dette op, spurgte Manden og pegede paa Kakkellovnen og Støvet. „Og mine dejlige Broderier“, sagde Konen. — „Vi gør selv alt i Orden“, sagde Nissefar, „i Morgen, naar I vaagner, kan I ikke se, at der har været øvet Hærværk nogen Steder“. „Nu ja da“, sagde Manden omsider, „lad os saa slutte Fred paa dine Betingelser“. Manden og Konen gik saa ind i Sovekamret og fandt Sengene i Orden, men de kunde ikke sove ovenpaa den Forskrækkelse. Nissefar skyndte sig ud og gav Ordre til at standse alle Fjendtligheder, og i Stedet for begynde at gøre i Orden igen. De to Nissemor skyndte sig at gøre alt Syltet i Stand, medens deres Mænd stillede Kakkellovnen op, og de mindste Børn bar Støv og Aske ud. I Løbet af en Time var Stuen gjort fuldstændig ren, saa der ingen Spor var af Nattens Begivenheder. Saa gik de ud i Køkkenet, samlede alle Skaarene op, og satte dem sammen til hele Fade, og Tallerkener igen, og Gryder og Komfurringer trillede langsomt paa Plads. Han, der sad paa Madklokken, kravlede ned og fik fat i en Spand for at hjælpe til med at vaske Hundens ren for Lopper, ligeledes blev Hestenes Ben vaskede af. Køer

og Svin blev fodret, Kalvene fik Mælk, Fjerkræet fik Ro og faldt i Søvn. Tilsidst kaldte Nissefar alle sine smaa Hjælpere sammen og sagde: „Lad os nu gaa op paa Heloftet og hvile os ovenpaa den Anstrengelse, saa faar vi nok en lille Hjertestyrkning“. Alle de smaa Nissebørn sagde: „Tak for i Aften“, de havde mere sig storartet. Da Manden og Konen kom op næste Morgen, var der ikke det mindste at se. „Jeg tror, vi har drømt“, sagde Konen. „Maaske“ sagde Manden, „men jeg lægger mig aldrig ud med Nisserne mere“.

„Ja, saa er Historien ikke længere“, sagde Far, „skal vi saa se om Mor er færdig med Julehætet“.

S. A.

Fregatten „Jylland“.

—o—

Fregatten „Jylland“ mønstrede den 22. Januar 1864 og lagde faa Dage derefter ud af Flaadens Leje ud paa Reden, hvor den laa for Anker en liden Tid og kaprede Fjendens Kolfardskibe eller i det mindste standsede disse for en Tid. Siden paa Vinteren laa den i Østersøen og blokerede Danzig's og Pillau's Havne, at ikke nogen skulde komme ud eller ind. Henad Foraaret var vi i Forbindelse med Fregatten „Sjælland“, indtil vi blev kaldte til København, hvor der modtoges Ordre, at „Jylland“ skulde til Nordsøen, hvor den skulde sætte sig i Forbindelse med Fregatten „Niels Juul“ og Korvetten „Heimdal“ ved Christianssand og siden gaa syd paa for at møde Østrigerne og nogle tyske Kanonbaade. Det var ikke nogen behagelig Efterretning, men der var intet at gøre herved, afsted maatte vi de første Dage i Maj. Vi var saa tre, der skulde møde Fjenden.

Den 8. Maj var vi komne saa langt, at Helgoland var i Sigte, ligesom ogsaa den engelske Fregat „Aurora“, der laa i Nærheden af Helgoland. Chefen kom ombord i „Niels Juul“ og meddelte, at der laa to østrigske Fregatter inde ved Bremen samt nogle tyske Kanonbaade. Efter den Meddelelse vidste vi, hvorefter vi havde at rette os. Chefen satte sig i Forbindelse med Kaptajnlejtant Hammer, der laa inde ved Vesterhavseerne med nogle Kanonbaade, da det ikke var godt at vide, hvorledes det vilde gaa os lige overfor Fjenden. Den 9. Maj, saa snart det begyndte at dages, satte Kursen sydpaa med Udkig paa Fortoppen, og der blev snart meldt, at der saas Røgen af flere Dampere langt forude; vi gik med smaalig Fart dem i møde. Alt løst Gods med Borde og Bænke havde vi bragt ned i Laften, for at det ikke skulde gøre nogen Fortræd. Saaledes var vi færdige til at modtage Fjenden, som nærmede sig med „Schwarzenberg“ i Spidsen, en Fregat med 50 Kanoner; det var alvorlige Øjeblikke, da vi kom saa nær hinanden, at Fjenden begyndte at skyde. Der var noget i Forvejen pebet til klart Skib og hver Mand paa sin Post. Der blev saa drejet af med Siden til og saaledes blev der givet „glad Lag“ ikke saa kort Stykke fra hinanden en Tid; men Fjenden forstod nok, at vi ikke havde saa langstrækkende Skyts, hvorfor den drejede tværs ind paa os og vilde afskære os; men saa blev der signaliseret tætsluttet Kolvandsorden, og vore Skibe løb lige op til hinanden og kunde skyde langskibs paa Fjenden; den drejede derfor til Siden igen, indtil der var gaaet lid i „Schwarzenberg's Formast, der brændte et mægtigt Baal. Det kan nok være at der blev Humør hos

os, vi sang ud, saa det kunde høres langt.

„Jylland“ havde faaet Styregrejerne skudt i Stykker; det tog Tid inden disse kom i Orden; imedens var de fjendtlige Skibe, der maatte dreje af for Vinden da der ellers havde gaaet Ild i hele „Schwarzenberg's Rigning, komne ind paa neutral Grund ved Helgoland.

„Jylland“ var Centrum under Slaget, saa den fik de fleste Skud; derfor havde den 11 Døde straks, een døde før vi naaede Christianssand, det var altsaa 12 Døde og mange var saarede.

„Radeizky“ dækkede „Schwarzenberg“ en lille Tid, men den blev snart færdig dermed. De tyske Kanonbaade var stukket af med det samme; de gjorde ingen Nytte i Kampen.

I Christianssand begravedes de 12 fra „Jylland“ og 3 fra „Niels Juul“. Derfra gik vi til København, hvor vi kom Pinsedag og fik en storartet Modtagelse.

P. J. Jespersen.
(Nr. 135, Fregatten „Jylland“)

bindelse med Spadserestien og Højene.

Paa de forskellige Steder, hvor Foreningen har taget sig af Stianlæg (Allinge—Hammeren, Ibsker Højlyng m. v.), er disse efterset, Vejvisertavler er fornyet og malet paany; ved de Foreningen tilhørende Klippepartier i Rø er Rækværket efterset og repareret.

Fremtidsopgaver: Reparation af Vandmøllen i Vang, Støtte til Skanser og Sikring af Adgang til Helleristningen ved Allinge.

Underjordsfolk og Bakketrold.

—o—

Der var en Mand i Østerlarsker, der havde en „Nisse“ (Nissen synes ellers ubekendt paa Bornholm). Dette Væsen slæbte til Huse, og derfor blev Manden rig; omsider døde han, og der blev holdt stort

Fyr med en rød Pikkelhue paa, og han tog sig straks af Hestene. Esper gik ind og snakkede om det, men der var ingen, som havde mærket noget. Da han kom ud i Stalden, var Hestene bundet ind og der var fodret baade for dem og de andre Heste. Saaen gik der saa nogle Dage; baade Stadshestene og Dragsøgene fik hel Sæd hele Dagen igennem, men der var ingen, der vidste, hvor den kom fra. Esper blev tilsidst helt styg ved det. En Dag gik han saa ud i Stalden og sagde til sin nye Hjelper: „Er du kommet her, fordi jeg engang sagde et ufornuftigt Ord i en Spøg, saa vil jeg bede dig, at du pakker dig herfra, da jeg ikke vil have med dig at gøre!“ Saa forsvandt den Underjordiske, men fra den Dag af kom der en stor rød Hane, der sad Dag og Nat paa Hanebjælken over Hækken; efter mange forgæves Forsøg lik man den endelig jaget væk. Men nu blev det først rigtig galt, for nu llyttede Troldtøjet ind i Stuehuset, hvor det tog paa at husere

ind med et tændt Lys som hun vilde; naar nogen af de andre prøvede paa det, sagde det „Ppt“ og Lyset var slukket, saa snart de kom udenfor Stuedøren. De prøvede paa at tænde Lyset i den forkerte Ende, men lige lidt hjalp det. Og stadig lød det samme „Hæhæ!“ fra det usynlige Troldpak. En Morgen før de var staset op, spekulerede det rigtig i Stuen, hvor de laa; Bonden rejste sig da i Sengen og begyndte at besværge: „Hvor varst du, da Kristus blev født? — av, av, din helvedes Brandstok, gid du var, hvor du hørte hjemmel!“ — han havde stukket det ene Ben ud af Sengen og havde faaet saadan et Slag af en Sten over det, saa han aldrig toede, det skulde blive til Ben mere. Og Troldtøjets hoverende Grin sluttede den hastigt afbrudte „Morgenpræken!“ Endelig lykkedes det ham dog at blive Djævelskabet kvit; han søgte Raad hos kloge Folk, og der blev holdt Bøn hver Helligdag i over et halvt Aar, baade i Østerlars, Gudhjem og Østermarie Kirker, og det hjalp, endakon der endnu længe mærkedes lidt Djævleri i Huset. —

Når beslægtet med Underjordsfolkene er de saakaldte Bakketrold, der i Følge Espersen skal være forskellige fra Underjordsfolkene, men i Sagnene næsten ikke er til at skille ud fra dem. De Underjordiske er kun tildels Naturaander; de er i deres Væsen nærbeslægtet med de danske Nisser og er dels Høj-, dels Hus-Vætter. Iøvrigt kendes Ordet „Vætta“ ogsaa paa Bornholmsk; „Vætterna“ se ud som smaa Bølla, der løvva me Lys“. Vi finder Ordet bl. a. i „Vettemosen“ i Almindingen (ved nogle af Læserne, om der knytter sig Vætte-Sagn til denne Mose?) Vættelys betegner i det bornholmske Sprog Lygtemænd. Den kendte Forstening Belemnitten, der i det øvrige Danmark kaldes Vættelys, hedder paa Bornholmsk „Tordensten“ og gælder for at være Lynets forstenede Spids. Efter anden bornholmsk Overlevering (P. N. Skovgaards Bornholmsbeskrivelse) er Belemnitterne de Kugler, Underjordsfolkene benytter ved deres Eksercits.

Den anden Gruppe af Troldtøj er det, der kan sammenfattes under Betegnelsen „Bobbatøj“. Det er rene Naturaander og altid fjendske mod Menneskene, omend mere eller mindre farlige.

Den tredje Gruppe er den farligste. Den bestaar af selve Fanden og hans „Poddængla“, d. v. s. Underdjævl. De holder til paa de mest berygtede Steder, medens „Bobbatøjet“ findes saa at sige overalt.

Hviledagen.

—o—

I vore travle Dage, hvor Tempoet, vi lever i, er sat op mange Gange til det rastløse, jagende, og hvor vi allesammen har travlt og maa regne ud, hvorledes vi dog skal naa alt det, vi gerne vil og gerne skulde, kommer man ofte til at forveksle Travlhed med Liv, og mangfoldige Mennesker mener, at de, der har deres Dag besat, hvor Telefonen kimer ustandseligt, hvor mange Mennesker gaar ud og ind, hvor Ordre gives og modtages uafbrudt, maa leve et ganske anderledes friskt, muntret og rigt Liv end de, der belinder sig under rolige, stille Forhold.

Og dog er dette saa forkert som vel muligt.

Den, der kun har Larm og Travlhed, bliver nemlig nemt overfladisk, og den, der lever for ensomt, bliver sør og sky.

Der brager et Skud for min Forstuedør. Raketter gaar op imod Maanen. „Godt Nytår“ det pusler af rygende Rør, saa Kvinden er nær ved en Daanen, og Bonden han bakker sin bedste Tobak, og Barnet omflingrer den ny Almanak, der peger paa Stjærnerne Veje.

Og Oldingen sidder saa vissen og from i Sivsko i Kakkelvnskrogen; han mumler en Salme om Død og om Dom og lægger et Mærke i Bogen. Saa stirrer han ind i sin Oldingesjæl og frem imod Gravens de sortstrøgne Fjæl, mens Minderne tæltes til Taarer.

For Tusend skal fødes og Tusender dø i Aaret, der blussende stiger, og Fremtid skal gro af Forgangenheds Frø, mens Orm under Barken sig sniger. Men styrter end Stormen vor Stamme i Støv, der knoppes vel andre med Krone og Løv til Fryd for de strøbende Slægter. Jøppe Aakjær.

Foreningen „BORNHOLM“.

Beretning om Virksomhed 1925.

Siden sidste Beretning blev aflagt, er flere i denne omtalte Sager, bragt til Afslutning.

Grundsalget ved Hammeren er gaaet i Orden; Betalingen er erlagt af Admiralinde Türck og Indgaaet i Foreningens Kasse; Servitut mod Bebyggelse og Salg til Udlændinge er tinglæst paa begge de i forrige Beretning omtalte Grunde. De 300 Kr. til Servitut paa Arealet af Nørremark i Ibsker er betalt; Servituten er tinglæst.

Ved Lysthusene i Rø er der sket Forpagterskifte pr. 1. Novbr.; hvad der er af Lysthuse, Borde og Bænke, som ikke tilhører Foreningen, men den forrige Forpagter, vil blive købt, saaledes at Foreningen kommer til at eje det hele. Man har taget under Overvejelse at grave en Brønd ved Festpladsen, hvis Vand kan findes, og sammen med de andre Lodsejere der at forbedre Kørevejens Tilstand ved den Forening tilhørende Grund. Jordsalget vil formentlig i en nær Fremtid være i Orden.

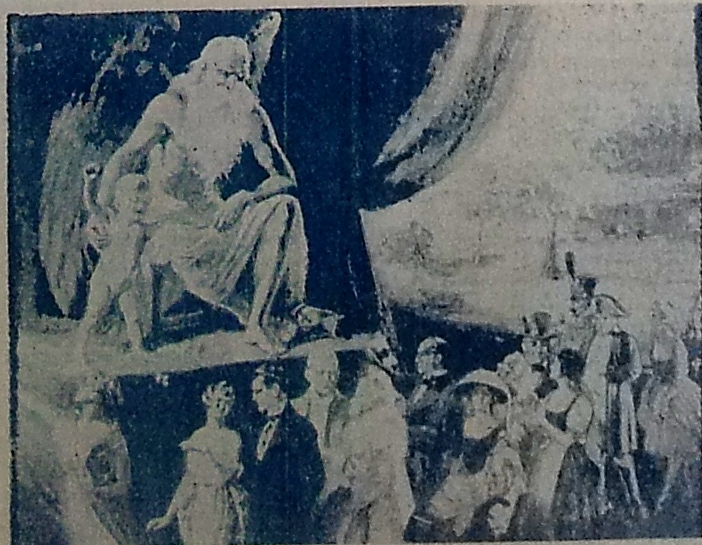
Den i forrige Beretning omtalte Trappe op gennem Kløften i Nærheden af Amtmandsstenen er i Orden; der mangler et Rækværk langs Trappen; Tovene dertil har Foreningen faaet af Dampskibsselskabet af 1866; naar vi faar fat i nogle Jernrør (kasserede Gas- eller Vandrør) vil det hele rimeligvis i Foraaret 1927 blive ordnet.

Stianlæg m. m. ved Tillehøje er anlagt, saaledes at der er let For-

„Øtrø!“ efter ham. Paa Hjemvejen fra dette Gilde bemærkede en af Naboerne til en anden Bonde, der var i Følge med ham, at „det kunde pinelakke mig ikke være saa galt at have saadan en Horra, som han havde, vi nu har begravet“. Den anden mente, at der kunde vel siges baade for og imod at have saadan en i sin Tjeneste, men Esper, saaledes hed Nabomanden, var svært opsat paa at blive rig i en Hast. Og da han kom hjem, saa han i Porten en, som han aldrig før havde set, en lille bitte

værre end værst; det var netop tæt under Jul, og Troldtøjet bandt Halm sammen i smaa Knipper og smed dem i Hovedet paa Folkene, men der var ingen, der kunde se, hvem der gjorde det, eller hvor det kom fra. Esper kunde slaa om sig med sin store Pisk saa galt han vilde, det grinede bare „Hæhæ!“ bag ved ham. Der kom altid til at staa en Stol midt paa Gulvet. Den eneste, der kunde være i Fred for Djævelskabet, var Konen, der gik frugtsommeligt; hun mærkede aldrig noget. Hun kunde gaa ud og

Glædeligt Nytår, og Tak for det gamle!

Som altid, naar vi vandrer over Tærsklen til et Nytår, vender vi ogsaa denne Gang, at den lille smilende Dreng 1927 maa udvikle sig til et reiskaffent Menneske, som vi kan være glade for. Det gamle Aar, som vi nu følger til Graven, var ikke straalende for nogle af os, men alligevel siger vi Tak for det gamle, thi nogle gode Minde har vi dog i Behold fra 1926.

Men har man Travlheden, Jaget og Larmen Ugen igennem, da gør man klogt i at gøre Søndagen til en Hviledag, ikke i den Forstand, at man sover og driver Dagen igennem, hvis man da ikke føler særlig Trang til det, er halvdaarlige eller lignende, men man skal betragte Søndagen som en lille Helligdom, hvor rige og gode Tanker kan liste sig ind i vor Sjæl og vort Sind ved Kirkegang og paa anden Maade.

Alene dette at have Tid Søndag Morgen, ikke at skulle ud af Sengen efter et Vækkeurs ihærdige Kimen, er en Vederkvælgelse og en Hvile. Og saa maa Dagen gaa, som den bedst kan; i godt Vejr er det herligt med lange Fodture, i mindre fint Vejr er det klogt og lærerigt at dyrke sine smaa Talenter, enten det nu er Sang og Musik, Brodering og Hækling, enten det er Sprog eller en eller anden Samlermani, der optager en.

Eller blot det at tage en god Bog i Haanden, læse gamle, kendte Steder om igen, læse gamle Breve eller skrive et godt Brev til en nær Ven. Er det ikke en Hvile, rig, dyb og mangfoldig, fordi det er forskelligt fra alle Ugens øvrige travle Dage, og fordi vi da faar udløst den Længsel efter at være os selv, der slumrer i hver Menneskesjæl?

Mandag Morgen vil vi da være langt friskere og mere oplagt til Ugens nervøse Jag, naar vi har pustet ud og ladet Freden og Roen falde over os og holdt rigtig Hviledag.

Til det nye Aar.

Du, med det lyse Haar, nylødt, tavse Aar! Sig nu, hvad Rigdom du bringer? Trygle, det gør vi ej! Ungdom paa Livets Vej kraftig sig Skatten tiltvinger.

Kom da, du unge Mand! Svæv over By og Land, hør paa vor Jubel og Gammen. Vandringens Fakkel tændt! Vel begyndt, halvt fuldendt! Kom, lad os vandre tilsammen! Chr. Winther.

Fra det daglige Liv.

Vi havde nogle Espaliertræer, som ikke vilde bære Frugt; det var os Aar efter Aar en Skuffelse at se disse Træer staa saa frodige og friske med deres Masser af grønne Blade, ja, endogsaa undertiden „hvide som Sne“ af Frugtblomster i Forsommeren, — og saa ikke een Frugt, naar Høstens Tid kom. Beskæring, Vanding, Gødning, intet hjalp. En Dag kom vi — „tilfældigvis“, som man siger, til at tale med en dygtig Gartner om disse vore kære Træer, vore „Smertens Børn i Haven“; han sagde saa: „Undertiden udvikler Espaliertræer en ret tyk Rod, der skyder sig langt frem i den omkringværende Muldjord og derved suger Næring og Kraft til Træet; men denne Kraft er, om man saa kan udtrykke det „Ufrugtbart“ og omsættes kun i Grene og Blade og ufuldkomne Blomster, hvorimod de Rødder, der skal gøre Træet frugtbart, er de fine Trælevrødder, der udgaar fra Stammens nederste Grund.“ — Med en Spade fjernede vi Jorden omkring Træerne og fandt ganske rigtigt ved hvert Træ en saadan stærk og sej Rod; den maatte ved kraftigt Økschug skilles fra Træet, og saa kunde de fine Rødder, da, der tilskynder til Frugtbæringen, komme til Udvikling. — Denne Oplevelse sagde saa meget til mig,

om Faren ved at søge sin Næring, sin Kraft ude i Verdslighedens store Omraade, om Velsignelsen ved at sige Nej til det, der gør ens Liv ufrugtbart; om den Fred og den Frugt, der kan findes i det Menneskes Liv, der bliver paa sin Plads og suger sin Næring af de rette Kilder. Før Tanken videre selv — hvert Menneske har jo sine Bånd, sine Vanskeligheder og sine Muligheder.

Margrethe.

50 Aar.

Vor fremragende Botaniker og Fjerkribiolog, Dr. phil. Johannes Schmidt fylder den 2. Januar 50 Aar. Det er særlig som Leder af de aarlige Havundersøgelser. Siden 1903 har han beskæftiget sig med Fiskeri- og Havundersøgelser, og paa hans Studier over Aalens Vandringer har han vundet sig et anset Navn langt udenfor Landets Grænser.

Han frelste sin Fjende.

Under den nordamerikanske Frihedskrig levede der i Ephrata, en By, der laa ca. 20 Mil fra Philadelphia, en Præst ved Navn Peter Miller, der var en Ven af Washington.

I samme By boede en Mand, kaldet Mikael Willmann. Han modarbejdede Præsten af al Magt.

Saa hændte det, at Willmann blev grebet i Forræderi, arresteret og dømt til Døden.

Da gik den gamle Præst paa sin Fod de 20 Mil til Philadelphia for at udvirke hans Benådning.

„Det kan ikke lade sig gøre“, sagde Washington. „Din Ven maa dø.“

„Min Ven“, raabte Præsten. „Han er min bitreste Fjende.“

„Det forandrer Sagen“, lod Svaret. „Har Du vandret 20 Mil for at frelse Din Fjendes Liv, skal Du ikke have gaaet forgæves.“

Og Washington holdt Ord.

Guds tjenesle og Møder.

—o—

Nytaarsdag:
Ols Kirke Kl. 10. Skriftem. 9,45.
Søndag den 2. Januar:
Allinge Kirke Kl. 10 Skriftem. 9,45
Sct. Ols Kl. 2.

Julekoncert i Rø Kirke,

Søndag d. 2. Januar Kl. 4 under Medvirksomhed af Violinistinde Fru Emilie Sommer samt stedlige Kræfter.

Billetter 50 Øre for Voksne og 30 Øre for Børn, Program iberegnet, faas i Brugsforeningen og Røbro samt udenfor Indgangen.

Indtægten tilfalder Kirken.

Kjertelig Tak

for al udvist Opmærksomhed ved vort Bryllup.

Sanne og Kaj Jorgensen, Sandvig.

Et berømt Maleri.

Det er Corregios berømte Maleri „Den hellige Nat“, vi ovenfor bringer en Gengivelse af. Dets sælsomme Fortryllelse ligger hovedsagelig i det straalende Lys, der udgaar fra Jesusbarnet og breder sig over alle Forgrundsfigurerne. Især beskinner det den hellige Jomfru fromme Aarsyn der i salig Henrykkelse bøjer sig ned over Barnet. Og saa paa de tilbedende Hyrder falder Lyset saa vel som paa Josef i Baggrunden og paa Englene, der svæver over Krybben. Corregio er født 1494 i den italienske By efter hvilken han tog Navn, og han døde allerede 1534. Ingen af Renæssancevidens store Mestere — det skulde da være Rafael — kommer Corregio nær i Skønhed og Ynde. Han har malet en stor Mængde saa vel religiøse som mythologiske Billeder; men ovennævnte betragtes af alle som hans Hovedværk, og det er derfor ypperlig bevaret. Det blev udført 1527, og der siges, at Kunstneren kun fik 160 i vore Penge for det. Men han fik samtidig et uadødeligt Navn. Nu skal der en Millionformue til at betale det.

Kjertelig Tak

til Fiskere i Tein der har ydet mig Støtte under min langvarige Sygdom.

Peter Falck.

Onsdag den 22. er tabt en gammel Lommebog

paa Vejen mellem Klemensker og Allinge og bedes mod Findelsen leveret til

M. Kr. Kofod.
Hallelyst, Allinge.

Smaa Grise

til Salg hos

Charles Kjeller.
„Skovfryd“, Olsker.
Tlf. Allinge 103 y.

En Karl

søges 1. Januar

Trommerogaard.
Klemensker.

En ung Pige

kan faa Plads som Formiddagspige hos

Fru Marie Blis.

Rø Brugsforening.

Torsdag d. 6. og Fredag d. 7. Januar er Butikken lukket paa Grund af Opvejning.

Bestyrelsen.

NB. Skyld til Uddeleren bedes betalt inden Opgørelsen.

Under Annoncen

Brænde og Gavntræ

er indløbet en Fejl.

Elmetræ skulde være Elletræ.
Ingemannsgaard
Tlf. Hasle 111.

Spillekort.

Stort Lager.

Lhombre, Whist med Jocker.

J. B. Larsen

Allinge-Sandvig

Ungdomsforening

afholder

Juletræ Nytaarsdag

Kl. 8 paa Christensens Sal. Medlemskort skal forevises.

Damer har kun Adgang i Følge med Herrer.

Dans - Gymnastik - Charleston -

Undervisning begynder Fredag d. 7. ds. paa Hotel Allinge.

BØRN Kl. 5:

Selskabsdans, Ballet, Plastik.

VOKSNE Kl. 8,15:

Sidste moderne Danse, Tango, Charleston.

PLASTISK GYMNASSTIK Kl. 7 for unge Piger (fra 14 Aar)

GIFTE HOLD

(efter Aftale). Bestemt Aften i Ugen. Indmeldelser i Boghandelen.

I. Heln,

ex. Lærerinde

i Dans, Plastik og Gymnastik.

4-5 Pers. Sedan-Vogn

udlejes. Billige Priser.

H. Marcher.

Bestillinger modt. Tlf. Allinge 120.

Lastkørsel

udføres billigt

V. Sørensen.

Tlf. Allinge 80.

Danmarks populæreste Symaskine?

Forhandler:

M. C. Funch.

Tlf. 34.

Allinge.

Der findes en GRITZNER for ethvert Behov.

Rø Tyreforening.

Tyren kan ikke benyttes før efter 20. Januar.

Biografen.

Søndag den 2. Januar Kl. 8

Den fjerde Musketer.

Lystspil i 6 Akter.

I Hovedrollen Johnny Walker.

Flink Karl

kan straks faa Plads paa

St. Hallegaard,
Tlf. Rø 35 x.

Kjertelig Tak

for udvist Opmærksomhed ved vort Sølvbryllup.

Hans Holm og Hustru, Rutsker.

Olsker

Brugsforening

er lukket Onsdag den 5. Jan. paa Grund af Opvejning.

Mulig Skyld til Uddeleren bedes betalt snarest.

Bestyrelsen.

Averter i

Nordbornholms Ugeblad

MANCHET SKJORTER

Største Udvalg.
Bedste Kvaliteter.
Billige Priser.

Magasin du Nords Uds.
VICTOR PLANCK
Tlf. 5 ALLINGE Tlf. 5

LOËTTA

Fylde Chokolader
„ALBA“ Spise-Chokolade
„ANKER“ Cacao kun i 1/8 kg Pakker
FINESTE DANSK FABRIKAT

Sædvanlige gode

Brunkuls-Briketter

ventes til Losning i de første Dage. Vi ekspederer billigst saalænge Skibet losser. — Fra Lager kan vi ekspedere:

Store kraftige, tyske Cunkul.

Rene engelske Nøddekul.

Kraftige rene Koks. Gode Smedekul.

Smaakul er foreløbig udsolgt

Nordlandets Handelshus.

Alle Mennesker,

som har set, hvorledes

Bornholms Vegetabil Margarine,

fremstilles, behandles og opbevares, vil ganske uvilkaarligt forlange dette højfine Produkt til sine Maaltider. — Alle Forretninger i Allinge-Sandvig sælger

Bornholms Vegetabil Margarine.

ULDTÆPPER

Vore Uldtæpper er hjemkomne. Priserne er i Aar meget billigere end i Fjor.

Svære halvulde Tæpper	125×160 cm.	4,50
do. helulde	do. 125×160 cm.	7,50
Ekstra svære	do. 125×160 cm.	9,00
do.	do. 125×190 cm.	11,00

Nordlandets Handelshus

Bornholms Spare- & Laanekasses

Afdeling i Allinge

Kontortid: 9—12 og 2—4.

Renten af Indskud er paa:

3 Maaneders Opsigelse	4,5 pCt. p. a.
Almindelige Sparekassetilkaar	4
Follo	2
i Forsørgelsesafdelingen	3,6
hvertil Præmie, hidtil 2,4 pCt.	

Køreplan.
Rønne-Allinge
Jernbane.

Søgnedage.

Rønne-Sandvig

Rønne	8,15	2,45	6,30
Nyker	8,32	3,02	6,47
Klemens	8,45	3,15	7,00
Rø	9,01	3,31	7,16
Tein	9,15	3,45	7,30
Allinge	9,27	3,57	7,42
Sandvig	9,35	4,05	7,50

Sandvig-Rønne

Sandvig	11,45	4,25	8,10
Allinge	11,52	4,32	8,18
Tein	12,02	4,41	8,27
Rø	12,19	4,55	8,43
Klemens	12,35	5,11	8,58
Nyker	12,48	5,21	9,10
Rønne	1,10	5,40	9,30

Søn- og Helligdage.

Rønne-Sandvig

Rønne	8,30	1,10	7,25
Nyker	8,46	1,26	7,41
Klemens	8,57	1,37	7,52
Rø	9,11	1,51	8,06
Tein	9,24	2,04	8,19
Allinge	9,33	2,13	8,28
Sandvig	9,40	2,20	8,35

Sandvig-Rønne

Sandvig	11,40	5,55	8,45
Allinge	11,46	6,01	8,51
Tein	11,54	6,09	8,59
Rø	12,08	6,23	9,13
Klemens	12,22	6,37	9,27
Nyker	12,32	6,47	9,37
Rønne H.	12,50	7,05	9,55

Erindringsliste

Borgmesterkontoret 2—4 Eftm.
Bornholms Brandforsikringselskab
Sognekomm. Alfred Larsen.
Dampskibsexpeditionen, aaben ved Ski-
benes Ankomst og Afgang Tirsdag
og Fredag Efterm., Mandag og
Torsdag Form.
Sygehuslægen 8—9 og 2—3.
Folkebogsamlingen (Borgerskolen 1. Sal
Læsestuen: Søgnedage fra 5—9 Eftm.
Udlaan Mandag og Fredag 7—8,
samt Tirsdag 3—4.
Hjælpekassen: Form. Arb. Wald. Larsen
Kasserer Sth. Klaus Svendsen, Sandv.
Jernbanest. Varehuset aabent for Gods
8,30—12 og 2,30—6.
Klemens Jernbanestation do.
Kæmnerkontoret 10—11 og 2—4.
Kirkeværgeren 3—4.
Laane- & Diskontobanken 2—4 Eftm.
Postkontoret: Søgnedage 9—12 og 2—6.
kandinavian-Amerikalinen:
Agent Otto Gornitzka,
Sparekassen 9—12 og 2—4.
Stempelkontoret i Sparekassen. 9 12, 2—4
Branddirektøren do.
Statsanstalten for Livsforsikring ved
Stationsf. Kofod. Kontortid 9—12 Fm.
Telegrafstationen 9—12 og 2—6
Toldkamret 8—12 Form. 2—5 Efterm.

Søger De en Pige, en Karl
eller en Dreng, eller mang-
ler De en Svend eller Lær-
ling, en Fodermester eller an-
den Medhjælp, bør De snarest a-
vertisere i Nord-Bornholms Ugeblad
der hver Fredag bringes direkte ind
c. 1800 Hjem og læses af saa godt
som hvert eneste Tyende. En An-
nonce her i Bladet vil derfor saa
godt som altid bringe et tilfreds-
stillende Resultat.

Vore Bestillingslister over

Kløver-, Græs- og Roefrø

til Forarslevering bedes venligst udfyldt (og tilbagesendt
snarest. De første Tilbud er altid fordelagtigst.

4 pCt. Rabat inden 1. Juli eller
rentefri Kredit til Oktober 1927.

Nordlandets Handelshus

BORNA MARGARINE

er fin, frisk og velsmagende og giver

LÆKKERT SMØRREBRØD

Nye Sendinger i pensede Sække.

Coldings kontroll.

50 pCt. Foderblanding.

Dansk, grov Sojaskraa.

Danske Hørfækager.

Ekstragrove Hvedekliid og Rugkliid.

Alle Foderstoffer sælges til laveste Dagspriser — Netto.

Nordlandets Handelshus.

Vi køber gerne i disse Dage et Parti af hver Sort:
Sund velrenset Brød-Hvede 128 Pd. holl.
do. do. Brød-Rug 116 —
og betaler højeste Notering.

Nordlandets Handelshus.

Kulskib

er losset i disse Dage, og vi tilbyder KUL og KOKS fra
Lager i absolut prima Kvalitet.

Priserne er meget nedsatte!

Allinge Kolonial- og Produktforretning.

De bedste Kvaliteter i Arbejdstøj.

Mine gode bekendte amerikanske Overalls og Jakker i alle Stør-
baade til voksne og Børn fra 4,00-575. Prima blaa Molskindsb-
klæder og mange andre forskellige Arbejdsbenklæder, Trojer, Blu-
ser og Skjorter. Underbeklædning i Uld og Bomuld til voksne og
Børn. Alt i mægtigt Udvalg til smaa Priser.

Jens Hansen.

Gør Deres Indkøb af Skotøj i
Klemens Skotøjforretning

Alt i Dame- og Herre-Skotøj,
Daglig-Sko, Kamelhaarssko,
Slippers, Tøfler,
Børne-Sko og -Støvler,
gode Ridestøvler,
Træbunde- og Træskostøvler
haves alt paa Lager.
Reparationer
udføres smukt og solidt.

Tlf. n. 47 A. Munch. Tlf. n. 47

Lyt til Luftens Stemme!

Køb en Radio-Modtager nu, jo
længere De venter, jo mere
gaar De glip af!

Lad mig demonstrere et Apparat
for Dem, uden Købetvang.
Priser fra Kr. 185—300 inclusive
alt Tilbehør.

Cyklehandler A. Mikkelsen,
Telefon Allinge 102.

LOËTTA

„ROYAL“ Koge-Chokolade
„BECA“ Koge-Chokolade
FINESTE DANSK FABRIKAT